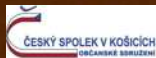

Stříbrný vítr

Časopis Českého spolku v Košicích

Ročník 8 Číslo 6/2016

ČESKÝ SPOLEK V KOŠICÍCH VÁS SRDEČNĚ ZVE NA

24. ČESKÝ PLES

V SOBOTU 21. LEDNA 2017 V 19:00

DO DOMU UMĚNÍ V KOŠICÍCH

KONCERT - VOKÁLNÍ SKUPINA PRIME TIME VOICE, ČESKÁ REPUBLIKA

Koncertní sál v 19:00

TANEČNÍ HUDBA, VEČĚŘE, TOMBOLA

VSTUPNÉ 40 €, PRO ČLENY ČSVK 20 €

PRODEJ VSTUPENEK V ÚŘEDNÍCH HODINÁCH

V KANCELÁŘI ČSVK

OD 19. 12. 2016

KANCELÁŘ ČSVK, HLAVNÁ 70, KOŠICE, TEL.: 055/6255 217

PONDĚLÍ 10:00 - 13:00 * STŘEDA 13:30 - 16:30 * ČTVRTEK 10:00 - 13:00

POŘÁDÁNO ZA FINANČNÍHO PŘÍSPĚNÍ MZV ČR

*Pokoj v duši a radost v srdci
přeje všem svým čtenářům*

redakce časopisu

Stříbrný vítr

Novoroční přání

*Abych nikoho neurazil, nepřeji lidem,
ale postavičkám z Betléma:*

*Přeji volům,
aby neřvali z plna hrdla na všechny kolem sebe,*

*oslům,
aby nebyli paličatí a tupí,*

*ovečkám,
aby nešly slepě za prvním lepším pastýřem,*

*pastýřům,
aby si nemysleli, že ty ovečky jsou tak tupé, jako vypadají,*

*andělům,
aby méně lítali a víc chodili po zemi mezi lidmi,*

*králům,
aby nezůstali nazí jen s korunou na hlavě*

*a Svaté rodině,
aby našla teplé místo v srdcích lidí.*

Zbigniew Czendlik, farář

Znáte toto místo? Při toulkách po domovině člověk často objeví místa tajuplná a zajímavá, o jejichž existenci neměl zdání.

Stříbrný vítr | časopis Českého spolku v Košicích | číslo 6/2016 |
Redakční rada: Miluše Babjáková, Jiří Gregorek, Pavol Kraus,
Šárka Popelková, Blanka Sedlatá, Jiří Zaťovič | jazyková úprava: Šárka Popelková |
adresa redakce: Český spolek v Košicích, Hlavná 70, 040 01 Košice,
tel.: 055/6255217, e-mail: stribny.vitr@gmail.com | http://cske.sk |
vytiskla: Oždy production, s.r.o. Košické Olšany |
Vydáno pro vnitřní potřebu členů Českého spolku - neprodejné |
Redakce si vyhrazuje právo krácení příspěvků |

Obsah

Novoroční přání	3
Ve společenském klubu na vás čekají výtečné akce	
Obec Kluknava – co je v té malé obci zajímavého?	4
JUDr. PhDr. Miloslav Stingl	5
Kdo byla ta Anička?	5
Tak šel život kapelníka...	6
Ve společenském klubu nebylo k hnutí	7
Dny české kultury 2016	8
Ženský sbor Českého spolku zpíval v Praze českým krajanům	11
Nezapomenutelné České Vánoce	12
Hrátky s dětmi na Zlaté Idce	13
Pozitivně myslet a jednat. Ale jak na to?	14
Třikrát Praděd jedním vrzem	15

**Vánoční koncert přinesl opět bohatou nadílku
vynikajících uměleckých zážitků.
Foto Pavol Kraus**

Ve společenském klubu na vás čekají výtečné akce

Obec Kluknava – co je v té malé obci zajímavého?

Zájemci z řady členů ČS v Košicích pokračovali 26. října 2016 v rámci klubové činnosti v poznávání zajímavostí v okolí Košic. Neznalým název tohoto výletu opravdu nic neříkal. Propagace zajímavých míst na Slovensku ještě pokulhává a je to velká škoda.

O to více byli účastníci překvapeni. I přes ranní mlhavé, chladné a nevlídné počasí se nás na nádraží v Košicích sešlo 20. Každý se těšil, že se „provětrá“ v přírodě.

První zastávka:

Část Kluknavy, kdysi samostatná obec Štefánská Huta, už názvem prozradila, že se zdejší obyvatelé nezabývali jen zemědělstvím, pastevečtím a lesnictvím, ale fungovala zde huť. A právě tady byla naše první zastávka – u zaniklých hutnických budov. Až do roku 1897 zde fungovala první továrna v Evropě na elektrolytickou výrobu mědi. Továrna byla postavena roku 1848. Vyráběla se tady i rtuť, stříbro a antimon.

Zajímavostí byla také lanovka dovážející rudu z dolů. Byla to první ozubnicová železnice na Slovensku. Trať vedla strmým údolím podél Žakarovského potoka. Škoda, že o obnovu zachovaných budov nemá nikdo zájem. Celý tento technický komplex – důl v Žakarovcích – důlní zubačka ze Žakarovců – lanovka do Štefánské Hutě – zdejší huť. To vše si říká o zviditelnění – bohužel zde zůstalo jen pár budov.

Druhá zastávka:

Hned za obcí Štefánská Huta vede přes řeku Hornád krytý dřevěný most, který je jediný svého druhu na Slovensku. Od roku 1832 spojuje Štefánskou Hutu s Kluknavou. Už přes 180 let slouží svému účelu a svědčí o šikovnosti tehdejších spišských tesařů. Jedná se o technickou památku.

Třetí zastávka:

Csákyovský zámek byl donedávna ostudou obce Kluknava. Dnes je její pýchou. Je v něm hotel, ve kterém jsme si připadali trochu jako v pozdním středověku. První písemná zmínka o zámku je z roku 1682. Je zajímavý 4křídlovým půdorysem (jako Bratislavský hrad) se čtyřmi rohovými věžemi. Od 17. století patřil rodině Csákyů, v roce 1940 jej odkoupila obec. Ta ho ze začátku různě využívala, ale i tak zámek úplně zchátral. Až po změně majitele, dnes je jeho vlastníkem soukromá společnost, byl celý zámek roku 2007 krásně zrekonstruovaný. Dnes je v jeho prostorech hotel a restaurace v barokním stylu. Velmi příjemně nás překvapilo, že nás do zámku bez problémů pustili a mohli jsme se při podaném občerstvení rozhlédnout a vychutnat si jeho atmosféru.

Další zastavení:

Na návsi naproti kostelu stojí barokní kaple z 18. století. Na oltáři je vzácná dřevorezba sv. Jana Nepomuckého. Nad kaplí je zajímavý kříž, postavený z vděku za konec epidemie cholery v 19. století.

Škoda, že jsme už museli jít na vlak. Neviděli jsme totiž zříceninu Richnavského hradu. Ano, jedná se o ten hrad, který popisuje v 2. dílu románu Bratrstvo Alois Jirásek, kde byla hejtmánem Talafúsem držena jeho koupená milenka, Maďarka Mária. Zbytek zdi se nachází v soukromé zahradě. Další zajímavostí je poutní kostel sv. Anny v nedalekém lese. Ke kostelíku putovali lidé z okolních měst a obcí, ale i šlechta. I dnes se zde konají poutě. Ty jistě uvidíme příště.

Obyčejná obec na Spiši a přece tak zajímavá. A kolik neobjeveného ještě kolem Košic je?

Miluše Babjáková

JUDr. PhDr. Miloslav Stingl

V našem říjnovém programu se objevilo jméno, které v minulých letech nezaznívalo často. Snad to bylo proto, že se nikdy politicky neangažoval. Pokud nejste milovníky cestování, možná jste se s tímto jménem ani nesetkali. Jde o Miloslava Stingla, který se letos dožije nádherných 86 let. Přes pokročilý věk je stále aktivní a má další cestovatelské plány.

Při stěhování jsem našla jeho knihu Smrt v ráji. Poutavost knihy mě přiměla k tomu, abychom se v našem klubu touto zajímavou osobností více zabývali. S Miloslavem Stinglem nás formou přednášky seznámil Ing. Vladimír Šípoš.

JUDr. PhDr. Miloslav Stingl je český cestovatel, etnograf a spisovatel, který osobně poznal řadu domorodých kultur a zpracoval své zážitky do četných knih. Je také čestným náčelníkem indiánského kmene Kikapů.

Narodil se v Bílině v roce 1930, žil v Karlových Varech a od roku 1980 žije v Praze. Pracoval v Akademii věd. Celý život se Miloslav Stingl účastnil cest a expedic, během nichž navštívil 151 zemí na všech kontinentech. Jako etnograf se zajímá zejména o obyvatele navštívených zemí, při tom mu pomáhá, že dokáže komunikovat nebo se částečně domluví 17 jazyky. Asi nejexotičtější z nich je jazyk papuánského kmene Kumů.

Na cestách v zahraničí strávil 19 let. Při svých pobytech působil také na zahraničních univerzitách a ve vědeckých ústavech.

S příslušníky řady domorodých, zejména indiánských a tichomořských etnik, se Miloslav Stingl mimořádně úzce sblížil. Jeden indiánský kmen jej dokonce zvolil svým náčelníkem.

Od nejranějšího mládí se věnuje literatuře. Při psaní využívá poznatků získaných na svých zahraničních cestách a při své vědecké činnosti. Napsal 41 knih, které vyšly ve 239 vydáních. Dlouhodobě je jedním z nejpřekládanějších a v cizině vydávaných českých spisovatelů.

Při svých cestách pořizuje rozsáhlé obrazové, filmové a fotografické záznamy. Z jeho části například připravila německá veřejnoprávní televize 33dílný televizní seriál nazvaný Kolem světa s Miloslavem Stinglem. Pro Slovenskou televizi připravil seriál o Indiánech nazvaný Předkové a potomci Vinetua. Stingl také před 30 lety moderoval cestopisný cyklus Československé televize nazvaný Klub cestovatelů. Větší část Stinglových obrazových materiálů však nebyla dosud použita.

Jeho nejvýznamnějšími pracemi jsou knihy Umění a kultury Indiánů a Eskymáků Severní Ameriky, Umění a kultury původních obyvatel Austrálie a Oceánie či Umění starého Mexika (je spoluautorem), vydané pouze cizojazyčně.

Připomeňme si další z velkého množství jeho knih, možná, že se nalézají i ve vaší knihovně. Indiáni na válečné stezce (1969), Za poklady mayských měst (1969), Ostrovy lidojedů (1970), Poslední ráj, Tajemství indiánských pyramid (1974), Neznámou Mikronésii (1976), Očarovaná Havaj (1981), Války rudého muže (1986), Černí bohové

Ameriky (1992), Sex v pěti dílech světa (2006), Přiznaný půvab a zastřená tajemství Seychelských ostrovů (1999), Mayové, jejich civilizace a zánik světa (2010) a jiné a jiné.

A jak cestoval M. Stingl?

„Někam doletíte letadlem, pak helikoptérou, pak jedete na koni a pak už musíte pěšky. Spím pod širákem a věřím osudu, že to se mnou dobře dopadne.“

Pan Šípoš nás blíže seznámil s knihou Neznámou Mikronésii. Je až zarážející, jaké podrobnosti o tamějších obyvatelích jsou v knize uvedené. Je obdivuhodné, kolik práce a zážitků se Miloslavu Stinglovi podařilo vtěsnat do jednoho života.

Miluše Babjáčková

Kdo byla ta Anička?

Kdo byla ta Anička, podle níž byl nazván celý areál s „kvašnou vodou“ na severu Košic, ptal se zvědavý Vlado Šípoš na odpolední vycházce společenského klubu v pátek 18. listopadu 2016. Slíbil jsem mu, že ukojím jeho zvědavost v našem časopise.

Za trochu příznivějšího počasí je „na Aničce“ plno. Snad rušněji než v nákladnými mřížemi chráněném „městském Petrově parku“. Potkáte lidi na kolech, s kočárky, na kolečkových bruslích, se čtyřnohým přítelem, nebo jen tak na procházce, jdou si pro „gajdovku“, nebo se sluní na trávniku. Nám v tento pátek počasí příliš nefandilo, přesto se nás sešlo přes dvacet (20 žen a 6 mužů, pokud počítáme také jednoho v kočárku). Ryba na Aničce je zazimovaná až do začátku dubna, kdy bude opět zpřístupněna i s koupalištěm. Přístřeší nad schodištěm bylo vhodnou zastávkou na vyprávění o historii i současnosti tohoto odpočinkového parkového areálu.

„Snad si někteří z vás ještě vzpomínají, jak vypadal nyní upravený, ale málo udržovaný areál mezi pramenem a koupalištěm před rokem

1964," začal jsem vyprávění o historii parkového areálu. Byla to rozsáhlá plocha zdevastovaná těžbou šterku a podobnými zásahy (místa byly několikametrové rozsáhlé jámy). Tenkrát město projevilo zájem o sadovou úpravu této téměř padesátihektarové plochy a uložilo nově zřízenému Zahradnickému a sadovnickému podniku města Košice tento areál upravit. Byl jsem pověřen, ve spolupráci s Útvarem hlavního architekta, vypracovat projekt na vybudování parku, včetně hlavních komunikací, restaurace Ryba a vodní plochy využitelné k vodním sportům. Více než tisíc nákladních aut zeminy, vybudování cesty, parkoviště, zatravnění, osazení laviček a rozsáhlá výsadba kosterních (dnes bohužel nedosazovaných) dřevin parku. To byl začátek I. etapy tzv. PKO (Park kultury a oddechu). Tenkrát ještě byly objekty bývalých lázní Anička včetně restaurace provozuschopné. A dnes?

Ale vraťme se k historii. Pramen minerální vody (Ludovítov – Lajos forrás) byl využíván již od 14. století. Ale rozkvět městských lázní začal až v osmdesátých letech 19. století. V roce 1881 byla vystavěna lázeňská budova (Friedrich Legáni), restaurace, taneční parket atd. I když za první světové války nastal pochopitelný úpadek lázní, již krátce po vzniku Československé republiky, v letech 1922 – 24, především zásluhou armádních důstojníků, byl areál „Gajdových kúpeľov“ obnovený a dobudovaný. Jméno dostal podle hlavního iniciátora obnovy Radola Gajdy. Tento syn rodičů z moravského Kyjova se vlastně původně jmenoval Rudolf Gejdl (nar. 1892 v černohorském Kotoru, kde jeho otec sloužil u armády, ale posléze se rodiče opět vrátili na Moravu). V roce 1914 byl Rudolf mobilizován do rakousko-uherské armády, přeběhl však k Srbům a přijal jméno Radola Gajda. V roce 1917 se dostal do legií v Rusku, kde prokázal své neobyčejné velitelské schopnosti a odvahou. Hrdinství Československých legií na 600 km dlouhé Sibiřské magistrále je všeobecně známé a Gajda si za své hrdinství vysloužil přívlástek Sibiřský lev a vysoká vyznamenání od vlád Francie a Velké Británie. V roce 1920 se spolu s legionáři vrátil do nově vzniknuvší republiky. V Praze zastával, jako mladý generál, vysoké vojenské posty. V listopadu 1922 byl jako velitel divize převelen do Košic. Během dvouletého působení v Košicích, s pomocí československého důstojnictva a vojáků 11. divize, inicioval nejen obnovu lázní (zrestaurované objekty, 110 m bazén, šatny, sprchy, skokanské můstky atd.), ale také postavení tramvajových kolejí k lázním v roce 1924 (v roce byly 1965 nahrazeny autobusy). Zasadil se o prozkoumání a zpřístupnění Jasovské jeskyně (Gajdov, dnes Velký dóm), Silické lánice, žárových hrobů v Tornaľe, keramiky v Nižné Myšli. Aktivní byl také v oblasti kultury (byl předsedou družstva Košického divadla), muzejnictví (spolu s tehdejším zakladatelem Východoslovenského muzea Dr. J. Polákem) a sportu. První ročník MMM (start v Turni n. B. 28. října 1924) měl cíl právě v Gajdových lázních, další pak v nich startoval. Krátce po přeložení do Prahy byl pro své krajně pravicové názory degradován a propuštěn z armády. Postavil se však na obranu republiky po Mnichovském diktátu (vrátil všechna vyznamenání). Za neprokázanou kolaboraci byl však odsouzen k doživotí a uvězněn. Se ztrátou cti ve svých 56 letech

zemřel slepý a v bídě 15. dubna 1948. Název Gajdových lázní a pramenu „Gajdovka“ však nebyl, přes oficiální výhrady, zapomenut ani v čase socialismu a vydržel až dodnes. Lázně však ne!

Ještě v šedesátých letech sloužila Anička jako výletní místo. Přes vybudování vzpomínané I. etapy parkového areálu v roce 1965 – restaurace Ryba s přílehlou vodní plochou, původní objekty letní zahrady chátraly a postupně pro nezáměr městské hierarchie iniciativně zmizely. Minerální pramen a zatím snad i park zůstal.

O „Gajdovku“ se dnes stará Správa městské zeleně. A nutno přiznat, že příkladně! To jsme zkonstatovali i při naší procházce. U zůstavšihó vzácného jehličnanu, vysazeného v roce 1965 (Meta-sequoia glyptostroboides – metasekvoje čínská) jsme se zamýšleli nad možným výhledem této významné biosférické a oddechové lokality Košic (původní úvahy územního plánu předpokládaly rozšíření až po Kostolanskou cestu). Do jaké míry budoucnost parku ovlivnila a ještě ovlivní privatizace pozemků, tvrdé záměry developerů a jiné stavební aktivity? Jsou už projekty revitalizace a budoucích záměrů města, zejména co do uchování a rozšíření parkové zeleně, definitivně známy? Bude vůbec projekt v rámci změn směrného územního plánu akceptovat vyšší záměry rekreační oblasti Anička?

Zůstává jen odpovědět na první otázku: Kdo byla ta Anička? Vlado, je mi líto, ale odpověď na tuto otázku nevím. Jméno tato lokalita dostala až po druhé světové válce. Snad jen starší pamětníci by mohli něco vysvětlit. Kdoví! Zatím si můžeme myslet, že to snad byla šenkýřka – krčmářka původní lázeňské restaurace.

(V článku bylo použito informací z několika různých dostupných zdrojů)

Jiří Gregorek

Tak šel život kapelníka...

Ve čtvrtek 3. listopadu 2016 se nás sešlo v místnosti klubu ČS v Košicích opravdu hodně. Zájemcům o lidovou hudbu a tzv. „swing po Slovácku“ neušla pozvánka na program, ve kterém jsme si vzpomněli na 75. narozeniny Jana Slabáka.

Potkali jsme se v malém klubovém prostoru ČS v Košicích, ale o to byla milejší atmosféra. Program připravil náš člen Jiří Novotný s manželkou Aničkou. Ta dokonce napekla k posezení i buchtičky. Prostě ta pravá atmosféra nejen k poslouchání řízných lidových písní z Moravy, ale i k jejich zpívání.

Pan Novotný nám promítl ukázky z televizních pořadů z různého období trvání Moravanky. Získali jsme tak dokonalý přehled o hudební skupině Moravanka od jejího vzniku až do dnešních dní.

Když zazněly první tóny písní Morava krásná zem a Moravo, Moravo, Moravěnko milá!, každý se naladil do té správné nálady, ať už s námi zpíval nebo ne.

Zakladatelem Moravanky byl Jan Slabák (nar. 24. 3. 1941), rodem z Kelčan, malé dědinky nedaleko Kyjova na Moravě, tedy z míst, kde jsou folklorní tradice dodnes živé. Letos slaví 75. narozeniny. Jeho „dítě“ - folklorní skupina Moravanka, slaví 45 let.

Jan Slabák je vynikající hudebník, absolvent brněnské konzervatoře a Janáčkovy akademie múzických umění, s praxí v symfonických a divadelních orchestrech. Moravanku založil roku 1971. Přemluvil 11 profesionálních hudebníků ze Státní filharmonie Brno a dal dohromady dechovou kapelu. V roce 1972 vstupuje do brněnského rozhlasu s návrhem na vlastní studiový orchestr. O zaměření měl budoucí dirigent jasnou představu: „Bude to slovácká dechovka“. Již první rozhlasové nahrávky Moravanky měly velký ohlas. Rozhodujícím byl však první televizní pořad dechovky, potom následovaly další a další.

V roce 1978 se stabilizovala Moravanka jako profesionální těleso. Pánové z Moravanky vyměnili smoking za stylizovaný kroj. Moravanka jezdila se svým programem nejen po celé republice, ale i do blízké a vzdálené ciziny. Vyrované koncerty a stotisícové náklady gramofonových desek doma i v zahraničí - to byl důkaz oblíbenosti lidové písně a tohoto dechového orchestru. O vynikající kvalitě všech nahrávek Moravanky svědčí mimo jiné i více než 4 miliony prodaných gramofonových desek.

Z rozhlasového záznamu rozhovoru s Janem Slabákem, pořádaného u příležitosti dirigentových 70. narozenin se dozvídáme:

V čem byla podle vás Moravanka na přelomu let 1971 a 1972 tak progresivní?

Důležité bylo, že jsem se strefil do stylizace lidové písně, jaká se tenkrát nevyskytovala. A za druhé jsem do naší muziky vnesl i tak trochu prvky swingu. Čerpal jsem i z cimbálůvky, ale toho swingu bylo v naší hudbě ještě víc. Tímhle vším byl celý náš projev úplně jiný, než projev jiných kapel. A zabralo to.

A jak se daří dnešní Moravance?

Hraje pořád, žádosti o koncerty je dost...

Ještě jednou děkujeme panu Novotnému za pěkně strávené odpoledne. Kdo jiný je pro nás kompetentnější vyprávět o Moravance než on, zakladatel Košického mládežnického dechového orchestru!

Miluše Babjáková

Ve společenském klubu nebylo k hnutí

Ve čtvrtek 10. listopadu sešli se v prostorách ČSVK účastníci podzimní akademie v České republice a také autoři soutěžní výstavy fotografií „Regionální české spolky na Slovensku ve fotografii“, aby zhodnotili oba tyto projekty a zaujali stanovisko k jejich pokračování v příštím roce.

Klubové prostory se zaplnily jako málokdy předtím. Společný program připravil garant obou těchto projektů J. Gregorek. Milým hudebním vystoupením ZUŠ Marie Hemerkové v Košicích se představily sestry Santovjákové a p. učitelka Erika Malinová.

A potom již Miluše Babjáková odevzdala diplomy a věcné ceny vítězům fotosoutěže vzešlým jak z hodnocení odborné poroty, tak i těm, které vybrali v anketě návštěvníci výstavy. Trojice vylosovaných návštěvníků, kteří se ankety zúčastnili, byla obdarována malými dárky od organizátorů. Za ceny jsme po zásluze poděkovali těm, kteří přispěli k důstojnému ocenění vítězů. Shodli jsme se na tom, že pokračování těchto výstav bude přerušeno pro snižující se zájem ze strany mimokošických regionálních organizací. Naopak členové košické organizace snad najdou formu jak v této aktivitě, obeznamující návštěvníky výstavy s životem naší organizace a také skýtající dokumentační obrazový materiál pro spolkový archiv, dále pokračovat, byť jen v regionálním rozsahu.

A dostali jsme se pak k týdennímu poznávacímu a vzdělávacímu zájezdu na Severní Moravu. Účastníci hodnotili letošní podzimní akademii jako velmi vydařenou, dobře připravenou a zorganizovanou. Tato akademie přispěla k připomenutí si naší společné historie a uvědomění si národního podvědomí. Jednoznačně členové dali na vědomí zájem o pokračování tohoto programu i v příštím roce. Společně jsme dospěli k předběžnému návrhu uskutečnit poznávací a vzdělávací akademii v roce 2017 ve Středočeském kraji, se zaměřením na pamětihodnosti staré Prahy a starých pověstí českých, na kraj K. H. Máchy a také historické milníky časů pozdějších. Ještě dlouho účastníci zůstali v družné debatě při skromném pohoštění. Těšíme se na další akce Českého spolku v Košicích.

Jiří Gregorek
foto Pavol Kraus

Zazpívejte si s námi:

**Morava, krásná zem,
v které jsem byl zrozen
a v ní byl vychován,
od matky pěstován.
Ta mě k srdci svému lnula mateřskému,
jí buď můj život věnován.
Ta jižní Morava, je jistě krásná zem, posázená
vinohradem.**

**Kde řeka Morava,
kvapným tokem spěje,
tam kde lid líbezné krásné písně pěje.
Tam děvy krásné jsou, něžné jak květiny,
tam domov můj je jediný.
Ta jižní Morava, je jistě krásná zem, posázená
vinohradem.**

**Když slunko zapadá,
za vrchy, dálavy
na mládí vzpomínám, jak prchlo do dáli.
Teď jedno přání mám, že Moravu mám rád
v té zemi krásné chtěl bych spát
Ta jižní Morava, je jistě krásná zem, posázená
vinohradem.**

Dny české kultury 2016

Letošní ročník Dnů české kultury byly už dvacátým třetím v pořadí. Za ta léta, co Český spolek v Košicích tento jediný festival české kultury na Slovensku pořádá, se v něm vystřídaly desítky účinkujících, někteří i opakovaně. Při přípravě každého dalšího ročníku vždy přemýšlíme, čím zaujmout, co z české kultury do Košic a několika dalších měst východního Slovenska přivést, aby to bylo divácky zajímavé. Sami návštěvníci letošního ročníku ať posoudí, zda se nám to povedlo. My, organizátoři, z velmi pěkné návštěvnosti všech programů a reakce publika usuzujeme, že snad ano.

Plzeňský MLS potěšil hosty tradičního svatováclavského posvícení

Léta zachováváme osvědčenou základní strukturu programu – hudební programy, literární programy, výstavy, něco pro děti a vždy je to nejen v Košicích, ale i mimo ně. Osvědčený a sehraný je i realizační tým a nesmírně cenným prvkem jsou každý rok spolupracující místní kulturní instituce, mnohé z nich stálé. S potěšením každý rok konstatujeme, že z české kultury není problém vybrat vhodné programy. A protože financování festivalu ze slovenské strany je zatím stabilizované a Ministerstvo zahraničních věcí České republiky i letos přispělo významným dílem, vypadá to možná z pohledu zvenčí jako snadná záležitost. Není tomu tak. Jen organizátoři vědí, kolik desítek zásadních věcí i detailů, a těch zejména, stojí za úspěchem každého ročníku. Tak to tedy pro letošek máme za sebou a těm, kteří nestihli všechno z bohaté nabídky programu, přinášíme aspoň trochu povídání o tom, jaké to bylo.

Mše svatováclavská ke slávě patrona země české

Připomenutím svátku hlavního českého patrona obvykle začínáme. Na letošní Svatováclavské posvícení jsme si ale díky štědrému daru MZV ČR mohli pozvat folklorní soubor z Plzně s krásným názvem MLS, což je zkratka pro Malý lidový soubor. A opravdu jsme si na jejich vystoupení smlsli, tedy pochutnali jsme si na autentickém západočeském folkloru, s typickými chodskými písničkami a pěkným lidovým krojem. Zřejmě i sám soubor byl s hostováním v Košicích spokojen, jak vyplynulo z vyprávění vedoucího souboru Miroslava Šimandla v relaci Špalíček na vlnách Českého rozhlasu Plzeň, v němž velmi pěkně mluvil o košickém Českém spolku a jeho aktivitách. Tak vida, dozvěděli se o nás až v Plzni a možná si při tom posluchači uvědomili, jak velkou práci děláme pro reprezentaci České republiky v zahraničí.

Vhled do života a díla Karla IV. nabídl dr. Zdeněk Žaluda v sérii přednášek

Letošní 700. výročí narození Karla IV. se v programu festivalu samozřejmě muselo objevit a tak k celé škále ostatních karlovských programů v Českém spolku přidaly Dny české kultury výstavu Císař na čtyřech trůnech, velmi dobře obsahově i formálně připravenou. Tou Česká centra prezentovala po celé Evropě, a tedy i v Košicích a Staré Ľubovni, toto významné výročí, jímž žila letos Česká republika. Výstavu ještě doplnily tři přednášky mladého českého historika Zdeňka Žaluda o historických aspektech doby Karla IV.

Putovní výstava o životě největšího Čecha vzbudila mimořádnou pozornost

Ve stínu nezůstaly ani další výstavy. Czech Press Photo – výběr toho nejlepšího z dvaceti ročníků této prestižní soutěže, ze které se těšili příznivci fotografie v Prešově. Literáti z naší čtvrti, obeznamující diváka se životem a dílem několika českých básníků a spisovatelů. Velmi dobře, že ji vystavily knihovny – v Michalovicích a Trebišově,

kde je dobře rozvinuta spolupráce se školami a pro studenty byla výstava přínosem v jejich přehledu evropské literatury.

Výstava Czech Press Photo v Prešově zaujala zejména mladé

Výstavou mimořádného významu byl soubor dnes už legendárního českého fotografa Ladislava Sitenského s názvem Perutě – Wings, který představil život československých příslušníků britského královského letectva, RAF, za druhé světové války. Těch, kteří nasadili a mnozí z nich i obětovali život i za naši svobodu a jimž se později komunistický režim v naší vlasti odvděčil tvrdým pronásledováním. Snad jsme touhle výstavou aspoň trochu splatili náš dluh k nim.

Kurátorka výstavy fotografií a vnučka Ladislava Sitenského Adéla Kándlová

Velmi hojně navštívenou byla výstava s názvem TRIO, v níž tři naši členové, sourozenci Ivan a Tomáš Čepkovi a Martina Tajtáková, po několika letech znovu představili, co je v jejich výtvarné tvorbě nového.

TRIO byla vynikající volba, svědčí o tom zájem publika

O tom, jak a kdy vznikly pohlednice, které my považujeme za jakousi samozřejmost a také o tom, jak to kdysi byla miniaturní výtvarná díla, s udivující jemností a graciózností vyprávěla návštěvníkům v Košicích a Staré Ľubovni výstava ze sbírek emeritního předsedy Kruhu přátel české kultury Bohemia v Budapešti Ottó Zachára s názvem Praha, česká a moravská města na pohlednicích 19. století. Že na její vernisáži v košické Státní vědecké knihovně bylo skutečným zážitkem poslouchat veřejnou debatu dvou vášnivých sběratelů pohlednic – Ottó Zachára a ředitele ŠVK Jána Gašpara, to už byl bonus pro návštěvníky vernisáže.

Podnětný dialog sběratelů starých fotografií

Výstavu Pražská domovní znamení, o onom zvláštním, velmi vzácném prvku staré pražské architektury, kterou jsme v programu festivalu vystavovali již dvakrát, jsme tentokrát přivezli do regionu, kde je velká část obyvatel maďarské národnosti, do Královského Chlmce. Jejím autorem je totiž výše zmíněný Ottó Zachár a tak to bylo o mezinárodní spolupráci a o tom, že si prostřednictvím kultury můžeme všichni dobře rozumět.

Martinů String Prague s vynikající čembalistkou Borbálou Dobozy

To platilo i o jednom z hudebních programů. Pražský komorní soubor Martinů Strings Prague se svým uměleckým vedoucím Jaroslavem Šonským k nám letos přijel koncertovat s vynikající maďarskou čembalistkou Borbálou Dobozy. Posluchači v Košicích i v Rožňavě byli nadšení a my jsme byli rádi, že spolupráce s Generálním konzulátem Maďarska v Košicích i rožňavským menšinovým sdružením Csemadok byla úspěšná.

Další výborné české hudební těleso, Doležalovo kvarteto, prezentovalo hudbu Antonína Dvořáka a to jeho dva kvartety, Americký a Slovanský, ve spojení s uměleckým přednesem české

herečky Valerie Zawadské. A tentokrát kromě Košic, Prešova a Staré Ľubovně si je poslechli také v Turčianské galerii v Martině. To díky faktu, že se do programu festivalu zapojil i Český spolek na Slovensku.

Doležalovo kvarteto a Valerie Zawadská nabídli netradičního Antonína Dvořáka

Literárně hudební programy byly ve dnech české kultury 2016 ještě další dva. Už vím, co číst a poslouchat, o mágovi české populární hudby Karlu Svobodovi a program s názvem Hlas domova, poezie v próze básníka Františka Halase, zejména jeho Já se tam vrátím, provázené hudbou a zpěvem a scénicky zpracované.

Objevné a emocemi nabitě představení poezie Františka Halasa

Závěrečný koncert festivalu jako obvykle připravila Státní filharmonie v Košicích a mohli jsme si na něm vyslechnout hudbu Josefa Myslivečka a první tři části Smetanovy Mé vlasti.

Závěrečný koncert důstojně uzavřel program letošních Dní české kultury

Nezapomněli jsme ani na děti, v pěti knihovnách pro ně čeští herci scénicky četli z vychytávky na současném českém dětském knižním trhu, z Manolito Brejlouna autorky Elviry Lindo.

Kde je Zedníček, tam je zábava, ověřeno generacemi

Programy festivalu ještě doplnilo promítání 4. dílu dokumentárního cyklu České kořeny, tentokrát ve Vancouveru a vyprávění členky autorského kolektivu Martiny Fialkové.

I na opačném konci světa hledají krajané své České kořeny

I s úvodní svatováclavskou bohoslužbou a závěrečným slavnostním shromážděním u Masarykova a Štefánikova pomníku tedy třicet programů.

K DČK neodmyslitelně patří i hold zakladatelům společného státu

Je to dost? Je to málo? Tak nám svatý český patron Václave pomáhej i nadále.

Dagmar Takácsová
foto Jiří Gregorek, Pavol Kraus, Jiří Zaťovič

Ženský sbor Českého spolku zpíval v Praze českým krajanům

Na přelomu letošního měsíce září a října se čeští krajané z celého světa sešli v Praze na dvou významných setkáních. Prvním byla konference Krajané a identita a druhým 10.ročník Mezinárodního krajanového festivalu.

Jak vyplynulo z jednání konference, česká krajanová identita v zahraničí je především identitou jazykovou, kulturní a hodnotovou. Účastníci dvoudenní konference hledali cesty a způsoby, jak českou identitu v zahraničí zachovávat a rozvíjet a shodli se mimo jiné také na tom, že významným přínosem pro tento úkol je činnost vlastních uměleckých souborů. Jedním z takových je i Ženský sbor Českého spolku v Košicích, který svým vystoupením tuto konferenci zahájil. Několika písněmi také poblahopřál pěti krajanům, kterým Mezinárodní koordináční výbor zahraničních Čechů udělil vyznamenání za jejich práci, byla mezi nimi i předsedkyně Českého spolku ve Zvolenu, paní Blanka Maňková. Sbor v závěru konference také uvedl koncert z děl českých skladatelů.

Velkým zážitkem pro sbor bylo účinkování v programu 10. mezinárodního krajanového festivalu, na kterém se sešlo 18 českých krajanových souborů z celé Evropy. Přijeli soubory z Ukrajiny, Chorvatska, Srbska, Ruska, Maďarska a dalších zemí. Soubory pěvecké i taneční. V hodnocení organizátorů nejlépe obstál Ženský sbor Českého spolku v Košicích, který si odnesl neoficiální vítězství. Ke slavnostnímu zahájení festivalu se v Rytířském sále Valdštejnského paláce sešlo víc než dvě stovky účastníků festivalu a představitelů krajanových organizací a když náš sbor zazpíval v úvodu českou státní hymnu v krásné,

čtyřhlasé úpravě, byli mnozí krajané velmi dojatí. V závěru ceremoniálu sbor uvedl několik Dvořákových a Janáčkových písní. Velký potlesk byl uznáním za hudební zážitek, umocněný jistě i nádhernou akustikou sálu.

Sbor v dalších dnech zazpíval ještě ve dvou programech festivalu a to v pražské čtvrti Dolní Chabry a v improvizovaném amfiteátru před zámečkem v Libni. Tam už byla atmosféra uvolněnější a v podání sboru zazněly především lidové písně.

Protože na dobu našeho pražského pobytu připadl také svátek sv. Václava, hlavního českého patrona, zazpívali jsme k jeho cti několik skladeb během mše v jednom z nejstarších pražských kostelů, v románské rotundě sv. Václava na Proseku.

Úspěšnou premiérou bylo pražské účinkování pro nového sbormistra Jána Drietomského.

Odměnou pro náš sbor za úspěšnou reprezentaci české krajanové komunity na Slovensku byla potom návštěva hradu Karlštejn.

Dagmar Takácsová
foto archiv Ženského sboru

Nezapomenutelné České Vánoce v Košicích

V aspoň symbolicky zasněženém nebo spíš ojiňeném čase letošní třetí adventní neděle se v košickém Domě umění sešlo víc než pět set návštěvníků tradičního programu Českého spolku v Košicích – České Vánoce 2016. Program měl osvědčený ráz slavnostního koncertu provázeného slovy českých básníků. Na podiu se představilo padesát účinkujících.

Atmosféru vánočního očekávání navodil už úvod programu – šestihlasý vokál ženského sboru, imitující zvuk desítek rozezvucených zvonků a zvonů, nesoucí se do tmy, v níž probleskovala jen světla několika lucerniček a Vrchlického báseň Vánoce. Skutečně profesionálním výkonem potom atmosféru umocnil LenArt Quartet s přednesem třetí části kvartetu Bedřicha Smetany Z mého života. Jak by ne, vždyť jsou to členové Státní filharmonie v Košicích.

V dalším programu se střídala skvělá vystoupení sólistů Opery Státního divadla v Košicích Mariána Lukáče (Lucio Dalla: Caruso) a Antona Baculíka (Franz Schubert: Mille Cherubi ni in Coro) i sopranistky Alžbety Smolinkové (Jaroslav Křička: Tíše zpívá a Láska z cyklu Mé touhy, Jakub Jan Ryba: Rozmilý slavičku) se zcela novým vánočním programem Ženského sboru Českého spolku v Košicích. A bylo skutečně čím potěšit uši i duši. Confitebor Tibi Domine Františka Xavera Brixioho, Mozartovo Ave verum corpus, známé Bílé Vánoce Irvinga Berlina i česká Narodil se Kristus Pán ve zvláštní, velmi působivé úpravě nového sbormistra Jána Drietomského.

Krásně znělo i Ave Maria Jacoba Arcadelta a anglický evergreen Williama Dixe, nám spíše známý ve slovenské verzi Pavla Habery Madona s dieťaťom, v níž sbor doprovodil sopranistku Alžbetu Smolinkovou a altistku Barboru Sopkovou.

Hudba a písně, Jaroslav Vrchlický, Jan Skácel, Frňa Šrámek a jejich vánoční verše v podání Petra Vilhana, dvě krátké části z knihy Pročpohádky Marie Korandové Majtánové a báseň Jaroslava

Seiferta v přednesu Emy Salokové i zcela suverenní výkon obou mladých, ale už osvědčených moderátorů Katky Hrabánkové a Kristiána Tomča, hra Komorního smyčcového studentského sdružení, excelentní výkon klavíristky a varhanistky Zuzany Žegleňové a vše ovládající a přesvědčivý výkon dirigenta Jána Drietomského, to zcela přirozeně vytvořilo jeden harmonický, dojmavý celek krásy slova a hudby. My, co jsme stáli na podiu, jsme velmi intenzivně vnímali soustředěnou pozornost skvělého publika, které každý výkon odměňovalo velkým potleskem.

Program pomalu šel ke konci, ve kterém na posluchače i na interprety ještě čekala dvě krásná hudební díla. Zakladatel francouzské varhanní školy César Franck napsal své Alleluia skutečně mistrovsky a sbor i obě výše jmenované sólistky, které doplnila ještě Eva Nováková, si interpretaci této skladby také naplno užíli. A potom zazněla, ve slovenské premiéře, Vánoční mše ve starém slohu, dílo současného moravského skladatele Víta Trumpeše, jehož úpravu pro dva mužské sólové hlasy, ženský sbor, smyčce a varhany autor věnoval Ženskému sboru Českého spolku v Košicích. A v té chvíli jakoby se zastavil čas a všichni účinkující byli jedno srdce a jedna duše a publikum snad ani nedýchalo. Za tyhle hvězdné chvíle stojí celá několikaměsíční tvrdá příprava vánočního koncertu.

Novoroční vinš malé Ninky Drutarovské a nikdy nechybějící Tichá noc celý, téměř dvouhodinový program uzavřely. Tak, milí účinkující, v téhle chvíli přijměte moje osobní uznání a přání požehnaných Vánoc a šťastného roku 2017. Za tu krásu, kterou umíme všichni společně vytvořit, vám patří moje láska a vděčnost.

Dagmar Takácsová
foto Pavol Kraus

Hrátky s dětmi na Zlaté Idce

První víkend v prosinci je za námi a tak skončil i letošní cyklus Čtyři roční období pro malé děti v doprovodu rodičů. Sešli jsme se letos celkem čtyřikrát a vždy nám spolu bylo veselo. Stejně to bylo i tentokrát. I když tento víkend byl trochu jiný, protože v jeho závěru čekal na děti Mikuláš. Ale určitě byste chtěli vědět, co se děti naučily a také co si vyrobily.

Bylo toho nemálo, seznámili jsme se s pohádkou O panence, která tence plakala. Hráli jsme všelijaké hry a hned první večer si každý, samozřejmě za vydatné pomoci maminek, vyrobil ozdobu na vánoční stromeček – krásnou vyplétanou hvězdičku.

Druhý den ráno si děti vyráběly čertovské průkazky, byla to příprava na večerní čertoviny – tanečky, písničky a české slovní hry. Venku svítilo sluníčko, trochu mrzlo a všude kolem byl jemný poprašek letošního prvního sněhu. A tak jsme se rozdělili na dvě skupinky – mladší a starší děti. Maličké děti si hrály v okolí chaty a ty starší jsme vzali na delší výlet krásnou přírodou. Po obědě ještě hodně dětí spinká a tak následoval odpočinek. Někteří relaxovali spánkem, další v saunách a bazénu. Ještě před večerí jsme si společně vyrobili kuličkovou dráhu z ruliček od toaletního papíru. A

po večerí všechny děti seděly v kolečku a vzorně poslouchaly českou Čertovskou pohádku. No a najednou, kde se vzal, čert ve dveřích s hudbou stál. Všechny děti měly připravené své průkazky a tak se nikdo nemusel ničeho bát. Po tanečcích a hrách měli všichni dost razítek, nejen v průkazkách, a mohli zavolat Mikuláše, se kterým přišel i Anděl. Celá trojice byla pohromadě a rozdávání balíčků mohlo začít.

Neděle byla trochu netradiční, nesla se v duchu intuitivních her. Hráli si všichni – rodiče i děti, každý pěkně sám za sebe a během toho hraní se přišlo na všelijaké zajímavosti, chyby a pozitiva ve výchově. Vše se v závěru, při hodnocení hry prodiskutovalo. A to byl vlastně úplný konec letošního vzdělávacího cyklu. Věřím, že byli všichni spokojení a příští rok se určitě opět sejdem.

Jitka Smrigová

Pozitivně myslet a jednat. Ale jak na to?

I když jsem v praktickém životě pracoval jako hygienik ve státním zdravotním dozoru, přece jen mou životní láskou byla vždy hudba. V mládí swingová, v současnosti už každá dobrá. Vždy mne však zajímala i literatura faktu a tak jsem se v seniorském věku věnoval psaní knih, ve kterých úročím poznatky získané v životě. Tak tedy vznikla i moje nejčtenější kniha, slovensky se jmenuje Pozitivně správanie. Dohodl jsem se s paní Miluší Babjákovou, která vzorně organizuje sympatická a hodně navštěvovaná čtvrtetní společenská posezení v košickém Českém spolku, na programu u klavíru s názvem Pozitivně myslet a jednat.

Jistě nepřekvapí, když řeknu, že významným předpokladem pozitivního přístupu k životu je kladný vztah k hudbě. Nedovedu si představit člověka pozitivně myslícího, který by neměl rád hudbu. Vždyť ta nás odvádí od zlých nálad, a když si umíme zazpívat, hned se zdá být život lepší. Jistě známe i obor zvaný muzikoterapie. Svůj program často začínám klavírním přednesem skladby Wonderful world. Jedná se o světový evergreen, v překladu Báječný svět, skladbu proslavil Louis Armstrong. Ale hned se zamyslím nad názvem. Je ten svět vskutku tak báječný? Vždyť neslyšíme o jiném, než o nepravostech a velkých utrpeních. Ano, odpovím, ale přece jen na každém z nás záleží, zda a čím přispějeme k lepšímu životu a jaký si ten svět, alespoň náš dnešní mikrosvět, uděláme. Tak se bavme, zpívejme a veselme se, nikdy však ne na úkor druhých.

Dalším důležitým fenoménem pozitivního myšlení je humor. Ten, kdo umí i problémové záležitosti převést na humor, vyhrává. Je statisticky dokázáno, že lidé, kteří jsou veselí, žijí déle. Kdo se směje a zpívá si, ten nebojuje. A tak vždy při svých vystoupeních přítomné společnosti nabídnu několik veselých příhod.

Jsem optimistou a věřím, že slušných lidí je více než těch zlých. Ti špatní jsou však hlučnější a proto se zdá, jako by zlo převažovalo, což, myslím si, není pravda. Abychom však poznali dobro, je třeba znát i zlo. Jinak by si totiž člověk myslel, že je všechno ideální. Ale když zjistí, že tomu tak není, potom si začne více vážit toho dobrého.

Nikdy nic nepodceňujeme, nevíme, co budeme kdy potřebovat. Jeden turista se prodírá suchou a horkou pouští a hyne žízni. Najednou vidí pána, který cosi prodává: „Máte vodu?“ vyhrkne v zoufalé naději. „Vodu nemám, prodávám však kravaty,“ suše odpoví příchozí. „Jste blázen či co? Jděte mi z cesty, potřebuji vodu!“ rozčílí se pocestný a pána hrubě odstrčí. S vyplazeným jazykem se turista dobelhá k jedné oáze a s posledním dechem zavolá na obsluhu

jíciho: „Vodu, rychle vodu!“ Číšník však zkříží ruce nad hlavou a chladně prohlásí: „Pane, my jsme slušný podnik a vstoupit k nám může jen člověk s kravatou.“ A tak náš turista, protože nemá kravatu, umírá žízni.

Fanatizmus je špatná vlastnost a měli bychom se jí vyvarovat. Platí to i pro sport. Příkladem může být fotbalový fanoušek vášnivě sledující průběh utkání. Vedle něho je jedno prázdné sedadlo. „Jak to, že vedle vás nikdo nesedí, vždyť je už dávno všechno vyprodané?“ ptají se okolosedící. „Místo jsem koupil pro manželku a ta bohužel zemřela,“ konstatuje pán. „To je smutné! Ale proč jste nevezl někoho jiného z rodiny?“ diví se sousedi. „Všichni jsou teď právě na pohřbu manželky,“ stroze oznámí dotýzný.

V práci jsem se často setkával s problematikou správného životního stylu. Též připomenu jednu příhodu, která hovoří za vše. V určité společnosti se nachází velmi starý pán a moderátor přítomné televize se ho ptá na jeho věk. „Je mi už devadesát a celý život jsem žil skromně, nekouřil a správně se stravoval. Tak se mi podařilo zachovat si dobré zdraví,“ vysvětluje stařec. Náhle se objeví pán vzhledem ještě starší a už i bídě vypadající. I ptají se ho: „A vy stařečku jak jste se dožil tak vysokého věku?“ „Ale to já jsem zase hýřil, kouřil, pil, s děvčaty flámoval!“ „A kolik je vám vlastně let?“ zní otázka redaktora. „Třicet,“ vyhrkne dotýzný.

V naší společnosti, kde právě probíhá beseda o pozitivním myšlení, se nachází převážně dámy středního věku. Aktuálně konstatuji, že ideální je vytvářet si co možno nejvíce kladných zážitků v mládí. Tak, aby bylo v seniorském období na co vzpomínat. Vždyť vzpomínky jsou to jediné, co vám nikdy v životě nezmizí, ani vám je nikdo nevezme. Můžete ztratit blízké, majetky, finance, ba i zdraví, ale vzpomínky? Ty vám navždy zůstanou, až do smrti. Proto by měly být jen ty nejkrásnější a nejpovzbudivější.

Program vždy končím u klavíru hraním romantických starých evergreenů. Při nádherných českých nebo slovenských lidovkách se přítomní rozezpívají a jejich veselé hlasy je slyšet i dávno po ukončení programu. Cíl projektu byl tedy splněn.

Ing. Otakar Krásenský, Český spolek, MK Michalovce
foto Miluše Babjáková

Tříkrát Praděd jedním vrzem

V „Zemi Děda Praděda“ svou výškou 1563 m n. m. majestátně vévodí hora Praděd nejen Jeseníkům, ale i celé Moravě. Ve středu 7. září jsme se rozhodli houfně ji zdolat v průběhu letošní podzimní akademie na Severní Moravu. A kupodivu, ze 48 účastníků, ne právě nejmladších, až k vyhlídce vystoupilo téměř čtyřicet členů ČSvK. Všichni si zaslouží pochvalu. A také se jim jí dostalo.

Cestou od Ovčárny k vrcholu zavzpomínal jsem si na svůj první školní výlet na Praděd. Bylo to čtyři roky po válce. Oblečen v pumpkách, s rádičkou na hlavě, přes rameno jsem měl přehozenou zelenou režnou brašnu po vyřazených protiplýnových maskách, kterých jsme měli ve škole dostatek. A v ní krajíc namaštěného chleba, vejce na tvrdo, jablko, patentní láhev s limonádou a neodmyslitelné tatranky. Ale kde je ten kamenný chodník stoupající strmě od Ovčárny k vrcholu? A kde je ta kamenná rozhledna? Všechno to patří už jen minulosti. Dnes nahoru vede mírně se vlnící široká asfaltka a na hřebenu ční nová moderní rozhledna se vším všudy. Je nasnadě, že jsme si vrchol navýšili o dalších 73 m, výtahem na vyhlídku rozhledny. Krásný výhled na panoráma Jeseníků a v dohledu na třípytíci se jednoho ze sedmi divů České republiky – přečerpávací vodní elektrárnu Dlouhé Stráně. Ale o ní se zmíním v některém z následujících čísel našeho časopisu.

Ve výletní restauraci na Pradědu jsme do sebe z recese hodili kalíšek likéru Praděd a do třetice ho zazdili malým točeným pivem také značky Praděd. Proto tříkrát Praděd jedním vrzem. Vědomi si toho, že „voni nám to pivo neprodávají, voni nám ho jen půjčují“, rozhodli jsme se jim ho na místě vrátit. Pochopitelně na pánském. A pobavili jsme se. Nad pisoárem nás nápisem upozorňovali: „Pánové, to co právě teď držíte v ruce, není tak dlouhé, jak si sami myslíte. Proto přistupte blíže, co nejtěsněji!“ Duchaplné. Smíchy jsme to pivo málem nevrátili. Ale s úsměvem jde všechno líp. I zpáteční cesta na Ovčárnu.

Jiří Gregorek
foto Pavol Kraus

